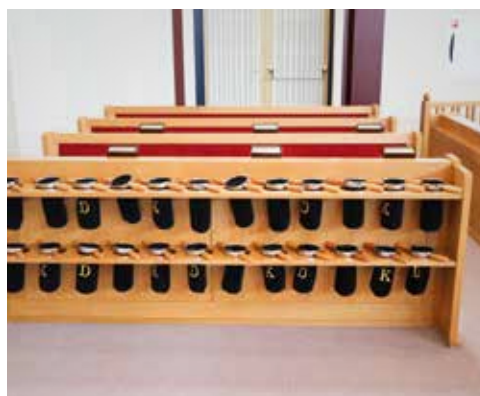

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Barneveld-Zuid

15/11/2018
jaargang 97

nr **07**

Op 4 december 2008 neemt de gemeente van Barneveld-Zuid de 'Adullamkerk' in gebruik. Dit kerkgebouw staat aan de Ds. E. Fransenlaan. Ds. Fransen diende de moedergemeente van 22 december 1895 tot 4 juni 1898. Hoewel oud en zwak, schreef hij in 1896 aan één van zijn Zeeuwse vrienden: 'Het is mij menigmaal een wonder dat ik hier alle zondagen nog tweemaal

kan leren, ofschoon wel met moeite. (...) Ik woon hier in 't midden des volks en ik denk menigmaal dat door hun gebeden de Heere mijn kracht tot mijn dienstwerk nog komt te versterken. Want mijn geloofsvleugelen willen maar niet aangroeien. Integendeel, zij worden almaar geknipt. Ik moet maar op de grond blijven liggen en word hoe langer hoe kreupeler, blinder en dodelijk machteloos.'

Wij zochten terstond

Boven alle werk in Gods Koninkrijk staat geschreven: Ik ben de Eerste, en Ik ben de Laatste. Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen. Hoe is dat ook gebleken in het leven van de apostel Paulus.

Als hij nu dit gezicht gezien had, zo zochten wij terstond naar Macedonië te reizen, besluitende daaruit dat ons de Heere geroepen had, om denzelven het Evangelie te verkondigen.
Handelingen 16:10

In Handelingen 13 lezen we hoe de Heilige Geest hen heeft afgezonderd: 'Zondert Mij af beide Bárnabas en Saulus tot het werk waartoe Ik hen geroepen heb'. In Handelingen 16 is Paulus samen met Silas bezig met zijn tweede zendingsreis. Wonderlijk is het wat God doet. Hij stuurt naar Zijn welbehagen mensen om andere mensen het Evangelie te brengen. Die boodschap van redding en behoud voor verloren zondaren is ook tot ons gekomen. Wat hebben wij ermee gedaan?

Vaderlijke goedheid

Het valt op dat die God, Die ambtelijk geroepen heeft, ook verder leidt. In Goddelijke wijsheid en Vaderlijke goedheid worden deze twee mannen, Paulus en Silas, aan Gods hand geleid. In Lystre brengt God Timótheüs op hun pad. Die jonge broeder kunnen ze goed gebruiken. Hij wordt na handoplegging door de gemeente Lystre uitgezonden om mee te gaan. En in Troas komt er nog een man bij, dokter van beroep, van heidense oorsprong, maar bekeerd tot de levende God en nu de voeten geschoeid tot bereidheid van het Evangelie des vredes.

God leidt Zijn dienaars, door wegen te openen. En dan ineens ook..., door deuren te sluiten. Paulus wil graag naar Klein-Azië, maar 'de Geest liet het hun niet toe'. Bithynië dan? Maar nee, weer blijft de deur gesloten.

Het is voor Paulus vast geen gemakkelijke weg geweest. Toch was

er in die gesloten deuren ongetwijfeld ook troost. Wie weten mag dat God deuren sluit (de Geest liet het hen niet toe!), mag ook weten dat de Heere in ieder geval leidt. De Koning gaat aan de spits. Op Zijn weg! En zij zijn enkel instrumenten in de handen van de grote Koning en Zaligmaker van zondaren, Die Zijn dienaren zendt tot wie Hij wil, wanneer Hij wil en waarheen Hij wil.

Dat is leerzaam voor ons, in moeilijke wegen, in perioden van veel vragen. Als het gaat over dingen waar we naar uitzien en op hopen. Maar de Heere zegt: nee. Zijn wil blijkt anders. Zijn raad zal bestaan.

Dat geldt ook als we ons geroepen weten tot de dienst in Gods Koninkrijk. Gesloten deuren kunnen moeilijk zijn, kunnen ons veel tranen kosten. Maar toch is het beter om te volgen, zonder kritisch te vragen: 'Heere, in Uw vaderlijke wijsheid, wat U doet (ook deze dichte deur) is goed'. Het dringt ons vooral - en is dat niet Gods goede doel? - om te vragen: 'Heere, wat wilt U(!) dat ik doen zal? Leer mij naar Uw wil te handelen. Heere, ai maak mij Uw wegen, door Uw Woord en Geest bekend'.

Onze hoop kwijnt

God sluit deuren. Is dat ook niet het algemene patroon van Gods werk in het leven van mensen? De Heere werkt. Hij toont kennelijk Zijn hand. Hij spreekt, Zijn Woord raakt ons hart. Maar dan..., dan gaat het niet meer zoals wij dachten. Deuren gaan dicht. In het geestelijke leven. De weg die wij in gedachten hadden, onszelf verbeteren, zelf ons leven reformeren, loopt dood. Onze hoop kwijnt. Onze wil wordt gebroken.

De Heere zegt: Wat Ik gebouwd heb, dat breek Ik af, wat Ik gepland heb, dat ruk Ik uit. Om? Om Mij een ellendig en arm volk over te houden, dat op Mijn Naam hopen zal. Opdat we in al onze ellende en schuld zouden gaan vragen: Heere, wat wilt U(!) dat ik doen zal?

Waarom? Opdat we onze eigen gedachten en wegen los zouden laten. Luisterend naar wat Jesaja uit de mond van de Heere opschrijft: Mijn wegen zijn hoger dan uw wegen, Mijn gedachten dan uw gedachten. Als het gaat om vergeving van zonden, ben Ik zo anders dan dat u bent. Laat u toch zalig maken op *Mijn* voorwaarden alleen: met helemaal niets van u. Stop toch met

ds. J. IJsselstein
Phnom Penh
(Cambodja)

In dit nummer

4 Commentaar:
Misbruik van een
voorrecht

8 De emerituskas,
een ereplicht [2]

20 Infra- of supra-
lapsariër

- 2 Wij zochten terstond
- 3 De zesde bede in het Gebed des Heeren [45]
- 5 Het Hooglied als inspiratiebron [6]
- 6 De Engel des HEEREN [1]
- 7 Dichterbij Dordt
- 9 Van overzee: Afhankelijkheid
- 10 Voor u gelezen
- 11 Boekennieuws
- 12 Jeugdrubriek
- 13 Kerknieuws
- 13 Berichten
- 14 Kerkdiensten

dat proberen te verbeteren van uzelf. Dat is een doodlopende weg. Dat is een gesloten deur. Werp u toch met al uw schuld en verlorenheid aan Mijn voeten!

Juist dan, beste lezer, als wij het niet meer weten, maar door het werk van Gods genade onze enige hoop op God in Christus leren stellen, juist dan leidt God ons van onze gesloten deuren vandaan, naar de geopende deur. Naar de deur der hoop in het dal van Achor. En die deur is Christus! De enige weg. De geopende deur. De geopende toegang tot God voor verloren zondaren.

Deuren in het zendingswerk

Zo was en is het ook in het zendingswerk. Vaak gaan deuren dicht. Met welk doel? Opdat de Heere Zélf Zijn deur zou gaan openen. Zodat wij achteraf niet zouden zeggen: Kijk dat hebben wij gedaan. Maar opdat we zouden zeggen: Heere, U hebt het gedaan. U zij alle lof.

Paulus ziet in de nacht een Macedonisch man. Hij hoort zijn roep van de overkant. Hebt u zelf weleens zo naar de overkant, naar de hemel geroepen: Heere, kom over en help mij? Help ons, barmhartige Heere?

Hebt u zelf weleens zo'n roep van de overkant, van zo'n Macedonische man gehoord? Zelf uw eigen zielenood gezien en gekend, zelf uit die grote nood en dood verlost, en dan ineens die roep in de nacht: Kom over en help óns! Wij zijn geestelijk en moreel bankroet, en de weg tot de vrede kennen we niet...!

Er roept een Macedonische man uit Guinee, uit Cambodja, uit Oost-Azië. De roep van duizenden, ja, miljoenen onbereikten is als de roep van één Macedonische man: Kom! Wij sterven weg zonder God en zonder hoop! Kom! Laat toch achter wat van geen nut en waarde is voor de grote eeuwigheid die komt, om het heil van onze zielen en om de eer van God.

Hebt u die roep gehoord? Doe dan wat Paulus en Silas deden: 'Als hij nu dit gezicht gezien had, zo zochten wij terstond naar Macedonië te reizen, besluitende daaruit dat ons de Heere geroepen had om denzelen het Evangelie te verkondigen.'

Thomas Watson

Uit: "Het Gebed des Heeren" van Thomas Watson (uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 1999).

De zesde bede in het Gebed des Heeren [45]

'En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze.'

Deze bede bestaat uit twee delen.

A. Ten eerste wordt er iets afgebeden: 'Leid ons niet in verzoeking.'

B. Ten tweede wordt er iets verzocht: 'Verlos ons van den boze.'

A. 'LEID ONS NIET IN VERZOEKING'

Leidt de Heere in verzoeking? God verzoekt niemand tot zonde! 'Niemand, als hij verzocht wordt, zegge: Ik word van God verzocht. Want God kan niet verzocht worden met het kwade, en Hij Zelf verzoekt niemand' (Jak. 1:13).

Hij laat de zonde toe, maar Hij werkt ze niet. Hij Die tot heiligheid aanspoort, kan toch niet tot zonde verleiden? De Heere verzoekt niet tot iets waarvan Hij een afkeer heeft. Welke koning zal zijn onderdanen verzoeken wetten te overtreden die hij zelf heeft vastgesteld?

Maar staat er niet geschreven: 'God verzocht Abraham?' (Gen. 22:1)

Verzoeken betekende daar niet meer dan beproeven. Hij beproefde Abrahams geloof, zoals een goudsmid goud beproeft in het vuur. Maar er is een heel groot verschil tussen het beproeven van de genade van Zijn volk en het opwekken van hun verdorvenheid. De Heere beproeft hun genade, maar Hij wekt niet hun verdorvenheid op. De zonden van de mens kan men niet toeschrijven aan God. God verzoekt geen mens.

Wat is dan de betekenis van: 'Leid ons niet in verzoeking'?

De betekenis is of de Heere ons niet door verzoeking wil laten overweldigen. Of wij niet aan de kracht van de verzoeking zullen worden overgegeven en zó tot zonde worden verleid.

Waar komen verzoeken vandaan?

a. Van binnenuit, uit onszelf. Het hart is de smidse van de zonde, de broedplaats van alle kwaad. Ons eigen hart is de grootste verleider. Ieder is een duivel voor zichzelf. 'Een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlost wordt' (Jak. 1:14).

b. Verzoeken van buitenaf, van de satan. Hij wordt de verzoeker genoemd (Matth. 4:3). Hij ligt in een hinderlaag om ons kwaad te doen. De duivel staat gevechtsklaar. Hij legt een reeks verzoeken aan om de burcht van onze genade op te blazen. Hij is nog niet definitief in de gevangenis geworpen, maar hij is als een gevangene onder borgtocht.

De wereld is zijn rijksgedebied, waar hij vast en zeker te vinden is bij alles wat we doen: lezen, bidden of mediteren. Het is zeker dat hij bij ons is, maar onzeker hoe hij daar terechtgekomen is. 'Het hele leven van een kind van God is een verzoeking', zegt Augustinus. Elia, die de hemel kon sluiten op zijn gebed, kon niet zijn hart afsluiten tegen de verzoeking.

Wij zijn steeds in groot gevaar vanwege de 'overste der lucht' en we moeten dikwijls bidden: 'Leid ons niet in verzoeking.'

(wordt vervolgd)

Misbruik van een voorrecht

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Ondanks de massale ontkerstening hebben kerken in onze samenleving altijd nog een aantal speciale rechten, zo men wil voorrechten. Zo hebben kerkelijke gemeenten automatisch rechtspersoonlijkheid.

De protestantse gemeente Den Haag houdt in het buurthuis Bethel continu kerk om een uitgeprocedeerd Armeens gezin kerkasiel te verlenen.

Vergaderingen kunnen volgens de Grondwet verboden worden met het oog op de bescherming van de gezondheid, vanwege verkeersproblemen of het voorkomen van wanordelijkheden. Bij kerkdiensten is dat niet het geval. Evenzo geldt dat de politie tijdens kerkdiensten geen arrestaties verricht, behalve wanneer iemand op heterdaad wordt betrapt. Die regel is eind vorige maand door de protestantse gemeente van Den Haag aangegrepen om een uitgeprocedeerd Armeens gezin kerkasiel te bieden. Er wordt dan continu kerk gehouden. De vraag is hoe dat zal aflopen. Hoe lang kan men de schijn van een kerkdienst ophouden? Zal de rechter niet oordelen dat hier een oneigenlijk gebruik gemaakt wordt van een uitzonderingsbepaling? Bovendien is het denkbaar dat men in de politiek de vraag zal stellen of die voorrechten voor kerken niet uit de tijd zijn. Voor velen staat een kerkdienst helaas op één lijn met de bijeenkomst van een zangkoor of een hobbyclub.

Emoties

Asielprocedures zijn naar hun aard gecompliceerd en roepen gauw allerlei emoties op. Begin september gaf staatssecretaris Harbers toe inzake twee Armeense kinderen die ondergedoken waren. Inmiddels trok een nieuw geval de aandacht. Op-

nieuw ging het om Armeniërs. En als ook zij een verblijfsvergunning krijgen, zullen er prompt anderen op de stoep staan. Waarom zij wel en wij niet? Dat kun je je nog voorstellen ook. Gemakkelijk wordt gezegd dat we hier genade voor recht moeten laten gelden. Dat mensen belangrijker zijn dan regels. Dat klinkt wel goed, maar is dat ook juist? Tegenwoordig laten mensen zich gemakkelijk door hun emoties meeslepen. Via de nieuwe media kan men zonder veel moeite grote groepen sympathisanten mobiliseren. Recht en rechtsregels zijn echter van groot belang. De HEERE heeft het recht lief (Jes. 61:8). Niet voor niets gaf God ons de Tien Geboden. En het oude Israël kreeg zijn burgerlijke wetten.

Uiterst ingewikkeld

Nu is de werkelijkheid van mens en maatschappij vaak uiterst ingewikkeld. Er kunnen zich allerlei bijzondere situaties voordoen. Bij het toepassen van de rechtsregels moet men daar terdege rekening mee houden. Dat komen we in de Bijbel ook herhaaldelijk tegen. Zo lezen we dat men een dief niet moet verachten die steelt wanneer hij honger heeft (Spr. 6:30). Bekend is ook de geschiedenis van David en de toonbroden, die alleen door de priesters mochten

worden gegeten. 'Hebt gij niet gelezen wat David gedaan heeft toen hem hongerde' (Matth. 12:3-4), zo hield Christus de farizeeën voor die trots waren op hun strikte wetsbetrachting.

God had aan Israël de sabbatsrust voorgeschreven, maar de tempeldienst moest wel doorgaan. De priesters in de tempel ontheiligden de sabbat, maar waren nochtans onschuldig (Matth. 12:5). Maar daarmee houden rechtsregels wel hun waarde. De bekende passage uit het Richterenboek dat een ieder deed wat recht was in zijn ogen, strekt niet tot navolging.

Asielbeleid

Als het gaat om de vraag wie er in Nederland recht heeft op asiel zijn er ook allerlei regels. Niet iedereen, lang niet iedereen, kan hier immers worden toegelaten. Dat heeft te maken met de kosten van de opvang, de huisvestingsmogelijkheden en de werkgelegenheid, met het feit dat Nederland een dichtbevolkt land is en vooral ook met de sociale spanningen die dat zou opleveren. Bovendien betekent het toelaten van grote groepen moslims onmiskenbaar een veiligheidsrisico. Maar qua welvaart, onderwijsniveau, gezondheidszorg, vrijheid en veiligheid is het in Nederland stukken beter dan in veel andere landen. Geen wonder dat velen voor wie het in eigen land gevaarlijk is, of daar geen economisch perspectief zien, graag hierheen willen komen. Dat zet het toelatingsbeleid onder grote spanning. Het gaat hier immers om mensen die onze naasten zijn.

Onze regels zouden de meer urgente gevallen moeten scheiden van de minder urgente. Maar of die regels nu ruimer zijn of minder ruim, er blijven altijd mensen over die net niet aan de vereisten voor een verblijfsvergunning voldoen. Dan moet voorkomen worden dat sommigen van hen hier mogen blijven, omdat ze op het strategische moment een grote en luidruchtige achterban mobiliseerden, in de media een aansprekend verhaal wisten te vertellen en in de politiek de juiste relaties hadden. Kerkasiel kan ook in dat rijtje genoemd worden.

In een rechtsstaat zijn burger en overheid aan het recht gebonden, uiteraard met inachtneming van allerlei specifieke omstandigheden. Zo is het minder erg als je teruggestuurd wordt naar Armenië dan naar Afghanistan. En kerken mogen geen misbruik maken van aan de eredienst verbonden voorrechten.

Het Hooglied als inspiratiebron [6]

ds. J. Schipper,
Scherpenzeel

Na de periode van de Reformatie volgt de periode van de Nadere Reformatie (zeventiende en achttiende eeuw). Ook toen was er volop belangstelling voor het Hooglied.

Iemand die een grondige studie maakte van dit schone lied was Abraham Hellenbroek (1658-1731). We kennen hem van ons catechisatieboekje. Maar hij heeft voorwaar nog wel wat meer geschreven.

De titelpagina van de oorspronkelijke uitgave van 1718 (twee dikke delen) luidt: "Het Hooglied van Sálomo, verklaart en vergeestelijkt door Abraham Hellenbroek". Hellenbroek heeft dat verklaren en vergeestelijken (hier in de betekenis van 'toepassen') gedaan in 114 predikaties, meer dan 2250 pagina's! Het geheel heeft hij opgedragen aan Johan van der Hoeven, de burgemeester van Rotterdam, en diens vrouw, Adriana van der Kloot. In die opdracht gaat Hellenbroek onder andere in op de woorden van Paulus uit de brief aan de gemeente van Efeze: 'Deze verborgenheid is groot'. En dat zegt Paulus, ziende op Christus en op de gemeente. Hellenbroek schrijft daarover onder meer: 'In de verborgenheid der bovennatuurlijke vereniging van Jezus met de ziel is een

onnaspeurlijkheid, daar een gelovige zelf zich in verliest, daar zijn aandacht op schemert, daar zijn verstand voor staat; daar zijn wonderen der liefde in, van een diepte niet te peilen, van een lengte die niet te bereiken, van een breedte die niet te meten, van een hoogte die niet te beklimmen is, en die de kennis te boven gaat. En wil men meer? Moet men zo een huwelijk niet een verborgenheid noemen die groot is?'

Inzien in dat zalig geheim

Hellenbroek geeft in de opdracht ook aan dat hij zich ertoe gedrongen voelde al deze verhandelingen uit zijn pen te doen vloeien: 'Kan het dan een nutteloze arbeid geschat worden, of beneden de waardigheid der zaak; kan het een nodeloze weetlust, een laakbare nieuwsgierigheid gerekend worden: lust en ernst te hebben om met eerbied en heilige gematigdheid, zoverre de grootheid der verborgenheid toelaat, in dat zalig geheim in te zien, en anderen ook daartoe in te leiden? Dit heeft mij ook aangespoord om, onder smekend uitzicht

naar hemels licht, mij in de verborgen diepten van dat huwelijkslied in te geven; en in de verhandelingen van dien, ter uitlokking en bestiering van des Heeren gunstgenoten, in te laten.'

Aan het slot van de "Opdracht" wenst hij de 'grootagtbare en gestreng Heer' burgemeester en zijn vrouw toe: 'De Almachtige Zelf zij uw overvloedig Goud en uw krachtig Zilver. Hij doe uw weg hier langs de aarde een weg zijn naar de hemel. Hij leide u hier in in die verborgenheid die zo groot is, de geestelijke huwelijksgemeenschap met de verheerlijkte Jezus, opdat gij, wanneer uw lichamelijke huwelijksstaat eens zal worden afgebroken, moogt geroepen worden tot het Avondmaal van de Bruiloft des Lams.'

Aan de lezers

Vervolgens richt de Rotterdamse predikant zich nog tot de lezers. Hij noemt het Lied der liederen met reden iets onbeklimbaars; een Hooglied, omdat het wegens zijn steilte en moeilijke hoogte zeer bezwaarlijk te overklommen is. En, omdat het wegens zijn Godegeheime heiligheid niet dan met vele geheiligde eerbied mag genaderd worden.

De schrijver acht de zin van dit lied niet historisch of profetisch, maar het grote doel is een 'geestelijk vertoog van de bijzondere liefdesuitgangen en gedragingen van 's Heeren volk omtrent de Heere Jezus, en van Zijn bijzondere handelingen en liefdesontmoetingen omtrent haar, onbepaald door alle tijden'.

Hij voegt er dan aan toe dat dit wel niet naar de smaak zal zijn van velen in deze tijd, maar: 'Ik ben echter ook wel verzekerd, dat zij velen zal behagen'. Het gaat dus Hellenbroek om de geestelijke verklaring. Hij wenst zich te richten tot Gods volk.

(wordt vervolgd)

'Het Lied der liederen is een Hooglied, omdat het wegens zijn steilte zeer bezwaarlijk te overklommen is.'

De Engel des HEEREN [1]

In de Schrift wordt regelmatig gesproken over 'de engel des HEEREN'. Duidelijk is dat er in het Nieuwe Testament een geschapen engel mee wordt bedoeld. Denk bijvoorbeeld aan de engel des HEEREN die Filippus gebod naar die woeste weg te gaan, of aan de engel des HEEREN die Petrus uit de kerker verlost. Maar wie is 'de engel des HEEREN' in het Oude Testament?

ds. C. Hogchem,
Genemuiden

Er is nogal wat over te doen geweest in de loop der eeuwen, maar de kanttekenaren zijn er glashelder over: met de engel des HEEREN wordt in het Oude Testament vaak Gods Zoon bedoeld. Vaak, niet altijd. Lezen we bijvoorbeeld dat de engel des HEEREN tot de moedeloze Elia onder de jeneverstruik kwam, of dat de engel des HEEREN 185.000 Assyriërs doodde, dan betreft het een gewone engel. Natuurlijk wordt 'engel' dan niet met een hoofdletter geschreven. Maar staat er het woord 'Engel' met een hoofdletter - 'een Engel des HEEREN', 'de Engel des HEEREN', of 'de Engel Gods' - dan gaat het over de Zoon van God.

De openbaring in het Oude Testament

De eerste keer dat de Engel des HEEREN in de Schrift genoemd wordt, is in de dagen van Abraham, dus aan het begin van de patriarchale verbondsoopenbaring. Hij vond de gevuchte Hagar in de woestijn, kwam met twee engelen tot Abraham, verscheen meermalen aan Jakob, enz.

Later, in de eerste eeuwen van de nationale verbondsoopenbaring, openbaarde de Engel des HEEREN Zich heel vaak. Hij verscheen

in een brandende braambos aan Mozes, verloste Zijn volk Israël uit Egypte, leidde het door de Rode Zee en gaf het op de Horeb Zijn wet. Wonderlijk trouw heeft Hij veertig jaar voor hen zorg gedragen in de woestijn. En wonderlijk krachtig heeft Hij voor hen gestreden, hen gevend het beloofde land.

In de donkere richterentijd die volgde, lezen we dat de Engel des HEEREN tot de

volksvergadering te Bochim kwam met de ontzettende aanklacht: 'Gij zijt Mijner stem niet gehoorzaam geweest'. Ook verscheen hij aan Gideon en aan de ouders van Simson. In latere eeuwen van Israëls volksbestaan bleef de Engel des HEEREN zonder ophouden nauwkeurig toezien op het afgezonderde geslacht, maar openbaarde Zich weinig. Immers, de HEERE woonde in Zijn tempel te midden van Zijn volk en de ambten van profeet, priester en koning functioneerden volop.

De laatste keer dat we in het Oude Testament over de Engel des HEEREN lezen, is in het eerste vers van Maleáchi 3. Treffend: die laatste keer is ook de enige keer dat Hij 'de Engel des verbonds' wordt genoemd.

De openbaring in het Nieuwe Testament

Wat het Nieuwe Testament betreft, als Stéfanus zich verantwoordt voor de Raad, spreekt hij twee keer over de Engel des HEEREN, maar het zijn verwijzingen naar het Oude Testament. En verder lezen we in het in het Nieuwe Testament nog elf keer over 'de engel des HEEREN', maar dan gaat het steeds over een gewone engel en niet over Gods Zoon. En zo lijkt het dat in het Nieuwe Testament de Engel des HEEREN niet meer voorkomt. Ja, zo lijkt het, maar het tegendeel is natuurlijk waar: het Nieuwe Testament is met Zijn Naam vervuld. Gods Zoon, Die tot Abraham kwam in een mannenlichaam, is Dezelfde Die vlees en bloed aangenomen heeft uit de maagd Maria: de Middelaar Gods en der mensen, de Mens Christus Jezus.

En nú, in deze tijd, de tijd van de kerkelijke verbondsoopenbaring? Nú is Hij uitermate verhoogd en vergadert Hij Zich uit het ganse menselijke geslacht een gemeente door Woord en Geest.

Christus is dé Engel,
dé grote Gezant of Bode.
Van eeuwigheid heeft
de Vader Zijn Zoon
verordineerd tot Zijn
Knecht en tot Sions Borg.

De Engel - dé Gezondene

Waarom wordt de Engel des HEEREN 'Engel' genoemd? Is het omdat Hij het Hoofd van de engelen is, zoals wel wordt gedacht? Gods Zoon is inderdaad het Hoofd van de engelen, maar dat is niet de reden dat Hijzélf 'Engel' genoemd wordt. En ook zeker niet omdat Hij - zoals sommigen beweren - de natuur van een geschapen engel zou hebben aangenomen.

Het oorspronkelijke woord voor 'engel' - zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament - betekent bode of gezant: iemand die door een meerdere wordt uitgezonden om een bepaald werk te doen. Daarom wordt ook een profeet wel 'de bode des

HEEREN' genoemd en een priester 'een engel van de HEERE der heirscharen'. Maar het meest wordt het woord 'engel' gebruikt voor de gediensige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen.

Christus is dé Engel, dé grote Gezant of Bode. Van eeuwigheid heeft de Vader Zijn Zoon verordineerd tot Zijn Knecht en tot Sions Borg. En in de volheid des tijds heeft God Zijn Zoon in de wereld gezonden. O, hoe vaak heeft Hij niet gezegd: de Vader, Die Mij gezonden heeft. En hoe vol en diep is dat gezegend woord: 'Ik heb U verheerlijkt op de aarde; Ik heb voleindigd het werk dat Gij Mij gegeven hebt om te doen'.

Vóór Zijn menswording openbaarde Hij Zich als de Engel des HEEREN, dé Engel van de HEERE, dé Engel van de Verbonds-God. In de volheid des tijds heeft Hij vlees en bloed aangenomen uit de maagd Maria.

Wie is Hem gelijk onder de engelen, de kinderen der sterken? En is er voor een diep-schuldig en verloren adamskind buiten deze Zaligmaker ook maar enige zaligheid te zoeken of te vinden? 'Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt'.

(wordt vervolgd)

RUBRIEK **DICHTERBIJ DORDT** [42]

Zonder onderscheid verkondigd

400 JAAR - SYNODE VAN DORDRECHT

Uit hoofdstuk 2 van de DL: 'Voorts is dit de belofte van het Evangelie, dat een iegelijk die in de gekruisigde Christus gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe; welke belofte aan alle volken en mensen, tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn Evangelie zendt, zonder onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden, met bevel van bekering en geloof.'

Direct aan het begin van hoofdstuk 1 kwam de prediking (3) al ter sprake, met de uitwerking daarvan (4 en 5). In hoofdstuk 2 gaat het over de (borgtochtelijke) dood en de verlossing der mensen door deze dood. In dit verband komt de prediking (5) weer aan de orde, weer met de uitwerking daarvan (6 en 7). Ook in het volgende hoofdstuk zal dit

trouwens weer het geval zijn. Het mag duidelijk zijn, hoeveel waarde de Schrift en dus ook onze Dordtse leerregels hechten aan de ambtelijke verkondiging van het Woord. Een besef dat we niet genoeg bij jong en oud kunnen inscherpen. Dit keer dus over hoofdstuk 2, 5. We vernamen vorige keer, dat er geen enkel tekort is in de waarde van het werk van de Borg (3). Maar we lazen evenzeer, dat naar Gods welbehagen alleen de uitverkorenen, die allen en die alleen, zullen delen in de kracht ervan. Tussen deze twee artikelen over het genoegzame en het effectieve van de borgtochtelijke dood, staat dit artikel over de prediking.

Het begint eigenlijk met een tekst uit de Schrift: Joh. 3:16, waarin ook vers 36 doorklinkt. Het gaat daar over ons mensen die allen bezig zijn om te 'verderven'. We verkeren in een proces van ontbinding, onze eigen ondergang zijn we aan het bewerken. Er is maar één middel om dat proces te stuiten. Dat is het geloof in de Zaligmaker. Door levendmakende genade ontvan-

gen we het eeuwige leven. Dat wil zeggen: dan wordt de Heere bevindelijk gekend, als de enige en waarachtige God én Jezus Christus Dien Hij gezonden heeft (Joh. 17:3). Let op de volgordel! Eerst leert een zondaar God kennen en dan Jezus Christus. Het gaat om het persoonlijk deel krijgen aan de Borg en Zaligmaker, in Wiens werk - zoals we vernamen - geen gebrek is (2,3). We vernamen ook dat Zijn werk zeker reddend zal werken in alle uitverkorenen (2, 8). De noodzaak van bekering en de mogelijkheid ervan vormt een wezenlijk deel van de prediking. Hierin klinkt ook de boodschap van de éne Redder door, de rijkdom van Zijn verdiensten. Bekering en geloof, beide(!), vormen de kern van de verkondiging, die nooit mag ontbreken. Waarachtige bekering (HC zondag 33) net zo goed als het ware geloof in Christus Jezus (HC zondag 7). Daarbij wordt de scheidslijn duidelijk: wel verderven of niet verderven; eeuwig leven of eeuwig dood; zonder Christus of de levensband aan Hem. Over separerende prediking gesproken... Deze geweldige ernst en deze mogelijkheid tot redding uit het verderf, moet onbevangen en duidelijk 'verkondigd en voorgesteld' worden aan allen die het Woord horen; die onder de bediening van de dienst der verzoening mogen leven, door Gods leiding en zorg over hun leven. Je moet bekeerd worden en je kunt nog bekeerd worden.

Deze prediking werkt altijd wat uit:

- zich niet bekeren - niet in Christus geloven - in ongelooft vergaan (2, 6);
- waarachtig geloven - verlost worden - behouden worden - alleen uit Gods genade (2, 7).

'God zendt naar Zijn welbehagen Zijn Evangelie' naar ons. Wat is de uitwerking daarvan?

v. A.

De emerituskas, een ereplicht [2]

Eigenlijk vind ik het best moeilijk om iets over de emerituskas te schrijven. Het voelt net alsof je als oudere predikant voor je persoonlijke belangen schrijft. Maar het gaat om de zorg voor onze oudere predikanten en predikantsweduwen. Het moet mogelijk zijn dat zij in financieel opzicht een rustige oude dag ontvangen.

ds. W. Visscher,
voorzitter
deputaatschap
Emerituskas

Jaarlijks wordt dus circa een miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag zal in de toekomst nog toenemen, omdat er meer ouderen komen. Onze gemeenten hebben in haar ruim honderdjarige geschiedenis nog nooit zoveel emerituspredikanten gehad.

De inkomsten voor de kas komen van de gemeenten. In sommige gemeenten wordt er regelmatig voor de kas geïncasseerd. Per lid en dooplid wordt op dit moment tien euro van de gemeenten gevraagd. Dus een gemeente met duizend leden en doopliden draagt per jaar tienduizend euro af. Dat is een flink bedrag. Maar het is nodig om de totale uitgaven te kunnen dekken. Gelukkig dragen de meeste gemeenten royaal bij. Helaas zijn er ook gemeenten die om verschillende redenen niet of onvoldoende kunnen bijdragen. Dat wordt door de Generale Synode en de deputaten voor de emerituskas betreurd. Laten we proberen om onze verplichtingen na te komen. Als er te weinig inkomsten zijn, heeft dat op termijn natuurlijk gevolgen voor de uitkeringen.

Bronnen

Waar komen de middelen voor de emeri-

tuskas vandaan? Het meeste geld komt van de gemeenten. In 2017 werd 977.000 euro uit de gemeenten ontvangen. De uitkeringen beliepen in dat jaar echter 987.000 euro. Er was dus iets te weinig geld voor het totaal van de uitkeringen. Gelukkig krijgt de kas ook geld dat overblijft van de exploitatie van De Saambinder. Alle geldelijke baten van ons kerkelijk weekblad vloeien direct naar de emerituskas. Met het abonnementsgeld en misschien een kleine overbetaling werkt u mee aan onze ereplicht. Het is maar dat u dit weet! Over 2017 werd op die manier 76.000 euro ontvangen. Deputaten zijn blij met deze aanvulling, want zo ontstaan er gelukkig (nog) geen tekorten. Bovendien heeft de kas in het verleden iets gespaard. Over dat geld wordt rente ontvangen. In 2017 kreeg de kas circa 130.000 euro rente. Alles bij elkaar kwam er dus uit verschillende bronnen 1,2 miljoen euro binnen. Laten we hopen dat we dit in de toekomst op peil kunnen houden, want de lasten stijgen. In 2017 namen de totale lasten met ongeveer 50.000 euro toe.

Reserve

Voor vastheid en geleidelijkheid is het no-

dig dat er geld in reserve wordt gehouden. De Generale Synode heeft bepaald dat ongeveer tien keer de jaarlijkse uitgaven in reserve moet worden gehouden. Helaas is dat op dit moment niet zo. Het vermogen is nu ongeveer 9 miljoen euro. Dat is een groot bedrag, maar het gaat jaarlijks ook om grote bedragen. Vandaar dat een zeker vermogen nodig is. Bovendien is het vermogen nodig om de sterk stijgende uitgaven voor de toekomst te kunnen opvangen. Het is beter om langzamerhand de jaarlijkse bijdrage iets omhoog te brengen, dan om bijvoorbeeld opeens 15 euro per lid te gaan vragen.

Bovendien kunnen we in goede tijden iets opsparen voor later, wanneer het misschien minder eenvoudig is om gelden voor de kas te verwerven.

Er is dus een zeker vermogen om de hogere uitkeringen in de toekomst geleidelijk te kunnen opvangen. Bovendien is de rente op het vermogen ook nodig als aanvulling. Overigens vinden deskundigen het vermogen zelfs aan de lage kant. Vandaar dat er steeds wordt benadrukt dat er geld kan worden gegeven, voor zover er middelen zijn. Als het geld onverhoopt zou opraken, dan worden er geen uitkeringen meer verstrekt en moeten kerkenraden zelf zorgen voor hun oudere predikanten. We denken dat dit niet het geval zal zijn. Maar het is daarom wel belangrijk dat alle gemeenten naar behoren bijdragen. Voor een groot deel is dat gelukkig ook zo. Maar het zou nog beter kunnen. Vandaar deze openheid en oproep.

Grootboek

Het vermogen van de kas is belegd bij het Kerkelijk Grootboek. De emerituskas is één van de grootste beleggers in het Grootboek. Het Grootboek is vooral nuttig voor gemeenten die nieuwbouw plegen. Dus via het Grootboek profiteren sommige gemeenten van het vermogen van de emerituskas. De Generale Synode heeft ook bepaald dat het geld daar ook belegd zal worden. Regelmatig hebben deputaten daarom overleg met de deputaten voor het Grootboek.

Er zijn in deze beide artikelen over de emerituskas getallen genoemd. Het gaat echter om de zorg voor oudere predikanten en predikantsweduwen. Die zorg gaat natuurlijk verder dan alleen het geld. Maar laten we als gemeenten en kerkenraden ervoor zorgen dat de ereplicht wel vervuld kan worden. De Schrift en de Kerkorde roepen ons daartoe op.

(slot)

Afhankelijkheid

Een klein kind kan het je leren: afhankelijkheid ligt ons niet, onafhankelijk willen we zijn. Hoe vaak heb je het kinderen niet horen zeggen: 'zelf doen', of: 'kan ik zelf wel'.

ds. C. Vogelaar,
Clifton (VS)

Op zichzelf is dat een stap in de ontwikkeling van het kind, een goede stap op weg naar de volwassenheid. Het is ook goed als ouders zo lang mogelijk zelfstandig blijven en zichzelf kunnen helpen. Ook in geestelijk opzicht zijn we allen lid van de vereniging "Help jezelf". Maar dat wil de Heere niet. Hij krijgt de eer in een afhankelijk en afhankelijk leven. Beide zijn geen vrucht van onze akker.

Waar het om gaat

Het wordt ook hier herdacht dat de Synode van Dordrecht 400 jaar geleden bijeen kwam. Hier op de eigen school wordt deze maand stilgestaan bij de Dordtse Leerregels. Waar ging het in de strijd tussen remonstranten en contraremonstranten om? We zouden het zo kunnen zeggen: het was de vraag: is God afhankelijk van de mens, of is de mens afhankelijk van God? Nu, dat is geen moeilijke vraag, zult u zeggen. Natuurlijk is God niet afhankelijk van de mens, maar wij zijn het in alles van Hem. Laten we het maar niet bij een gemakke-

lijke beantwoording laten. Want wat die kleine kinderen uitspreken, leeft ook bij ons. We zijn een vijand van afhankelijkheid. We hoeven de remonstrant niet ver te zoeken. De remonstranten spraken ook van Gods genade, van het verlossingswerk van Christus als de enige Zaligmaker, van een verkiezing tot het eeuwige leven. Maar daarin was God wel afhankelijk van de keus van de mens. Wil de mens niet, dan is God niet in staat hem te redden.

De jonge kerk van de Reformatie was bijna verwoest door zulke Godbediende dwalingen. Maar de Heere gaf een wending. De Synode van Dordrecht heeft met instemming van buitenlandse afgevaardigden beleden, dat de mens in alles afhankelijk is van God. Genade is vrij en soeverein. Het is de Heere Die de weerbarstige zondaar inwint, de tegenstand verbreekt en de wil vernieuwt. In alles is de mens afhankelijk van God, van het werk van de Heilige Geest. Wat een les om dat te leren. Ook in de verdere oefeningen van het leven der genade.

Moeilijke beslissing

Het is nog maar zes weken geleden dat we een ingrijpende operatie hebben ondergaan. De Heere heeft het wel gemaakt en we mochten al weer twee zondagen voor gaan. Vorige week was er een gesprek met de specialist. Het was ons gezegd dat een vervolgbehandeling nodig zou zijn. Maar veel wijzer zijn we niet geworden. Ons geval was een grijze zone, wat betekent dat het niet duidelijk was wat nu echt nodig is. 'Waar voelt u uzelf het meest comfortabel bij?' werd me gevraagd. Aan de ene kant zou chemo het risico van het opnieuw opduiken van de kwaal zoveel mogelijk beperken. Aan de andere kant zijn de bijverschijnselen van een chemobehandeling bekend. Zonder zelfs maar enige aanbeveling werd de beantwoording van de vraag bij mij gelegd. Dat is geen eenvoudige zaak. Maar ook hierin werden we gewezen op onze afhankelijkheid van Hem Wiens Naam Raad is, Die de sterke God is. Natuurlijk kan het wijs zijn verder deskundig medisch advies in te winnen. Maar boven alles geldt: Wat wilt Gij dat ik doen zal? Hij Die de blinden leidt, zoals de profeet ervan getuigt (Jes. 42:16).

Trouw

Ja, wat zijn we blind, ook voor onze totale afhankelijkheid. Ook al belijden we die van harte.

's Zondags voor de operatie gaf de Heere te spreken uit Psalm 73:28, waar Asaf belijdt dat het hem goed was nabij God te zijn. En zo mocht het ook zijn, vóór en de eerste uren na de operatie. Wat is het wonderlijk goed en zalig, weg te zinken in verwondering vanwege Gods trouw en zorg. Maar wat kan daar weer spoedig strijd op volgen. Als de Heere Zich wat terugtrekt, blijft er geen held, maar alleen een wormpje over. Dat is ook ervaren. Toch, wat heeft de Heere het welgemaakt. Maar als je dan meent weer bijna de oude te zijn, wordt er wel weer aan je geschud en word je herinnerd aan je afhankelijkheid.

Graag willen we zovelen uit het oude vaderland, die op verscheidene wijzen hebben meegeleefd, daarvoor hartelijk dankzeggen. We mogen weleens geloven dat er banden gelegd zijn, die niet meer verbroken zullen worden. Daar komt God alleen de eer van toe. Het is alleen de trouw van Hem, Die in alles verzocht geweest is, doch zonder zonde. Van Hem Die Zijn werk voor Zijn duurgekochte kerk voleinden zal. Daarvan gaan ze toch eeuwig zingen. Omdat Hij het gedaan heeft.

Waarde vriend Floor Vrede!

De onder ons bekende Bart Roest heeft veel brieven geschreven aan zijn geliefde vriend Floor de Kruijf die woonachtig was in Werkhoven. Het leven van Floor de Kruijf lag getekend in Psalm 88 waardoor Roest hem vaak ‘de wenende Baruch’ noemde. Vandaar ook dat de bundel brieven die in 1978 uitgegeven zijn de titel meekreeg: ”Henoeh en Heman, brieven van Bart Roest aan Floor de Kruijf”. Toch mocht Floor op Gods tijd ervaren dat het ten tijde des avonds licht was.

Hieronder een brief die Roest aan zijn vriend schreef:

Ik heb er zin in om een regeltje aan u te schrijven, als is het met gebrek, het is toch uit betrekking. Wij zijn allen tamelijk wel, in de hoop dat u het ook nog wel maakt. Ik kan zo denken, lieve vriend, dat u druk bent met alle zaken en de hooibouw. Vele lasten en zorgen en bekommelingen, och de inwendige zijn de zwaarste hè? De lasten van de zonde, de drukkende banden, de bekommeling over de afstand tussen God en de ziel, de onverzoende verhouding, de bestrijdingen des satans, de verleidingen der wereld, de beschuldiging der wet, het aanklagende geweten, veel een verbergend God, weinig toegang om zijn hart uit te schudden voor de Heere, weinig geloofsvertrouwen, inzinking, verachtering, opstand, eigen liefde, eigen zin en wil

Veel meer drukt de schouders veel naar beneên. Doch het is ook wel eens anders, ook wel zijn de voeten als der hinden, de wereld er onder, wet, duivel, geweten, alles moet weleens zwijgen als God opstaat, dan gaat de gevangenis weleens open en mogen we adem scheppen, na zoveel bange tegenspoed. Ja lieve vriend, ik heb een dag of wat zo bevredigd stil gelopen over de aarde, zo vertrouwend, zo in alles verenigd met de Heere. Ik was een paar dagen stil over alles, denkend met een kalme ziel en toen kwam de Heere over en leidde mij in, in Zijn eeuwige trouw in de eeuwigheid en toen in de tijd in Dien gezegende Heere Jezus, dat hoop ik u alles later te vertellen.

Bart Roest

O, ik ben zo van blijdschap opgesprongen en moest maar uitroepen: O Heere Gij houdt getrouw Uw Woord en zult het voor mij voleinden. O die blijdschap, die ootmoed, dat verheugen in verlegenheid, dat niets worden, dat geen raad meer weten met de weldaden. Och dat eerbiedig bukken, als ik aan de Heere dacht dan begon ik te wenen van liefdesbetrekking. Hij zo groot en ik zo klein en dan waarvan ik vandaan gehaald ben. Doch wij hopen elkaar spoedig eens te ontmoeten.

Floor, ik kan u niet bemoedigen, de Heere kan troosten, sterken, leren en bekeren. Hij is licht, leven, vrede, vreugde, de God aller genade in Christus Zijn lieve Zoon. Ik wens u een zalige nabijheid, een teerheid in de vreze Gods, om alleen met de Heere raad te houden, moed en kracht in alles, verloochening van eigenliefde en een hart vol Goddelijke liefde om in onderworpenheid Gods raad uit te dienen op aarde. Ziet nu niet te veel naar binnen, daar is het al dood, verderf en ellende. Vraag de Heere om maar op Hem te zien, sla d' ogen naar 't gebergte heen, opwaarts om op God te letten, nauwkeurig Gods wegen na te gaan, een opmerkzaam hart. En Floor, het meeste moeten wij vrezen voor de zonde en de verharding.

Van mijn vrouw de hartelijke groeten en van mij niet het minst, ook in Cothen gegroet en weest Gode aanbevolen, uw vriend en broeder die uw medezuchter is,

Bart Roest

Boekennieuws

Jesaja, Evangelist van het Oude Testament

"Jesaja, Evangelist van het Oude Testament", J. Kriekaard; uitg. De Banier, Apeldoorn; 110 blz.; € 10,95.

Een klein boekje over een grote profeet. En toch een boekje waar veel in staat. Zo willen we "Jesaja, Evangelist van het Oude Testament" typeren. Het is de bedoeling van de auteur geweest om de persoon van Jesaja te tekenen, in het bijzonder voor jonge mensen. Daarin is hij geslaagd. Op een eenvoudige en aansprekende wijze tekent J. Kriekaard, jeugdwerkadviseur bij onze Jeugdbond, de tijd waarin Jesaja leefde, wat de profeet meemaakte en welke boodschap hij uitdroeg. Dit alles gebeurt in heldere woorden die nooit populair zijn. Eerst tekent de auteur de koningen onder wie Jesaja leefde en profeteerde. Vervolgens neemt hij ons mee langs hoogtepunten in het leven van de profeet. Zijn roeping is zo indrukwekkend. Er ligt ook onderwijs in voor iedereen, ook als we niet in een ambt dienen. Jesaja leerde dat hij voor God niet kon bestaan! Er was een kool van het altaar nodig om zijn lippen aan te roeren.

Voor de boodschap van Jesaja legt de auteur heel terecht de nadruk op Jesaja 53. Hoe rijk mocht de profeet blikken in het plaatsbekledende Borgwerk van Christus. Welke schatten liggen in dit hoofdstuk opgesloten.

Elk voorbeeld om deze plaatsbekleding uit te leggen, ook het voorbeeld op bladzijde 105, schiet tekort. Christus' Borgwerk is geheel enig. En volmaakt.

Een vergissing maakt de auteur op bladzijde 64 waar hij schrijft dat ook een predikant een lastbrief krijgt als hij zich verbindt aan een gemeente. Een kandidaat krijgt een lastbrief van de classis na het classicale examen.

Die ene lastbrief gaat zijn hele leven mee. En uit de voetnoot onderaan bladzijde 71 blijkt (opnieuw) dat het voor drukpersen moeilijk is om Hebreeuwse woorden goed af te drukken. De letters staan precies omgekeerd. Deze opmerkingen doen niets af aan onze waardering.

ds. J.M.D. de Heer, Middelburg

De duisternis tot licht gemaakt

"De duisternis tot licht gemaakt", acht preken over Johannes 9; ds. A.T. Huijser; uitg. Den Hertog, Houten; 138 blz.; € 14,90.

"De duisternis tot licht gemaakt". Dit is de titel en ook de inhoud van het boek waarin in acht preken wordt stilgestaan bij de geschiedenis van de blindgeborene. Onze broeder uit Sliedrecht neemt de lezer mee door de geschiedenis van Johannes 9. We lezen hoe niet alleen in natuurlijke zin, maar ook in geestelijke zin, de duisternis plaats moet maken voor het licht. In Johannes 9 wordt het plaatsmakende werk door Gods Geest, voorafgaand aan de openbaring van de Middelaar, zo duidelijk getekend. Eenvoudig wordt dit uitgelegd en telkens ook de toepassing gemaakt. Daarbij wordt regelmatig naar de kanttekeningen verwezen, waar onze vaders zo'n helder licht op de tekst laten schijnen. De kern van dit hoofdstuk lezen we in Johannes 9:4 en 5: 'Ik moet werken de werken Desgenen Die Mij gezonden heeft, zolang het dag is; de nacht komt, wanneer niemand werken kan. Zolang Ik in de wereld ben, zo ben Ik het Licht der wereld'.

De auteur laat op Schriftuurlijk-bevindelijke wijze zien hoe de Heilige Geest plaats maakt in het hart van een zondaar voor Christus. En in de verwoording hoe Jezus Zich aan het hart van zo'n hongerige en dorstende ziel openbaart, spreekt hij zo teer over de heerlijkheid en de dierbaarheid van Christus. Wat de ziel

dan in Hem mag vinden, is ten diepste niet in woorden uit te drukken, maar zalig die het mag beleven. 'En gij hebt Hem gezien en Die met u spreekt, Dezelve is het'.

Het is een stof die ook eerlijk onderwijst over de hardheid en blindheid van de mens van nature, en van het wonder wanneer een mens voor Hem mag buigen. Maar ontzettend als we de duisternis liever hebben dan het licht. Schaf dit boek maar rustig aan. Het is nuttig en leerzaam om zo onderwezen te worden uit Gods Woord. En u dient er ook een goed doel mee. De opbrengst komt geheel ten goede aan de verbouwing van het kerkgebouw van deze jonge, snelgroeiende gemeente van Sliedrecht. Deze preken zijn zeer goed te gebruiken in de leesdiensten.

ds. G.J.N. Moens, Lisse

Nieuwe kleding

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Ik denk dat in de afgelopen weken je moeder (als je deze nog mag hebben) druk geweest is met de kleding voor het nieuwe seizoen. Ze heeft gekeken wat er allemaal nog was en of je dat dit seizoen nog kan dragen. Je hebt dingen moeten passen. Kleren die je niet meer past, zijn misschien naar je jongere broer of zus gegaan en jij hebt andere gekregen.

Ik ga het met jullie nu niet hebben over allerlei kledingregels. Daar zullen je ouders best duidelijk over zijn. Hoe moeilijk dat voor je ouders soms ook is. Het gaat me nu om het beeld van kleding en hoe dit in de Bijbel gebruikt wordt. Aan kleding kon/kun je zien met wat voor

mensen je te maken had of in wat voor omstandigheden ze verkeerden. Je had rouwklederen, kleding voor vreugdevolle momenten, koningsklederen, priesterkleding, profetenmantels.

De 'kledingwissel' is volgens Paulus een beeld van de oude mens (zoals een mens geboren wordt) en de nieuwe mens (wie hij door wedergeboorte geworden is). Paulus schrijft daarover in Kolossenzen 3:9 en 10: 'de oude mens uitdoen... en de nieuwe mens aandoen'. Lees de tekst maar aandachtig door. Een onbekeerd mens draagt oude kleding. Vol van vlekken. Gods Geest zorgt er in de bekering voor dat de oude kleding wordt verwisseld voor nieuwe kleding. Dat nieuwe kledingstuk is niet minder dan het kleed van de gerechtigheid van de Heere Jezus. Hij heeft dit verdiend door Zijn lijden en

sterven. Die verwisseling van kleren kun jij niet missen.

Gods kinderen dragen dit nieuwe kleed. Maar zij bevuilen dit kleed dagelijks weer door hun zonden. En daarom hebben ze iedere keer weer nodig gewassen te worden door het bloed van de Heere Jezus. En des te groter is het wonder als ze aan het einde van hun leven de witte klederen krijgen aangedaan en de palmtak in de hand gedrukt om de Heere de eer en lof toe te brengen voor alles wat Hij deed (Openb. 7:9).

'en zij hebben hun lange klederen gewassen, en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams'.

Openbaringen 7: 14b

vervolgverhaal

45

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

'Je hebt gelijk, m'n zoon', zegt de priester, 'hier heeft vast iemand gewoond. Wat een prachtige bloemen, Palko. Ik merk dat jij van mooie dingen houdt'.

'Ja meneer. De Heere Jezus heeft beloofd altijd bij me te blijven en ik denk dat Hij graag heeft dat ik alles mooi en netjes houd'.

'Geloof je echt dat Hij altijd bij je is?' De priester vraagt het niet vol ongeloof, zoals Lesina het eenmaal vroeg. Palko hoort goed het verschil in toon en hij antwoordt dan ook zonder omhaal: 'Ja meneer, dat weet ik zeker'.

'De eenvoud van een kinderlijk geloof', zegt vader Malina zacht en hij zucht even. Met de ellebogen op de tafel blijft hij enkele minuten, als in gebed verzonken, zitten.

Palko wil hem niet storen. Hij herinnert zich opeens dat hij vlakbij, tussen twee rotsblokken, wat frambozen heeft verstoppt. Hij heeft ze voor grootvader geplukt, maar die zal het vast goed vinden, dat hij ze aan vader Malina geeft. Bordjes heeft hij niet in de grot. Palko plukt twee grote bladeren, wast de frambozen voorzichtig in het klaterende beekje en brengt ze in de grot. Daar schikt hij ze zorgvuldig op de heldergroene boombladeren en zet ze zijn onverwachte gast voor.

'Zijn die voor mij?' vraagt de priester verrast.

'Ja meneer, ik heb zo vaak van u zulke lekkere dingen gehad. Ik vind het fijn u nu ook wat te geven'.

De vruchten kleuren niet alleen prachtig op de 'bordjes' van Palko's servies, ze smaken ook verrukkelijk.

'Verser kan het niet, m'n zoon', zegt vader Malina, die dol is op alle soorten fruit. 'Ik heb nog nooit zulke grote frambozen gezien. Maar ik heb ook wat meegebracht. Christina heeft het gebakken'.

Hij haalt een pakje uit een van zijn grote zakken en maakt het open. Het water loopt Palko in de mond. Wittebrood! Dat eet hij maar zelden!

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

te Barendrecht,
ds. H.A. van Zetten te Benthuizen;
te Middelharnis,
ds. A.J. de Waard te Nieuwdorp.

Bedankt:

voor Doetinchem,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
voor Goudswaard,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht.

AANGEPASTE KERKDIENTEN

Genemuiden

Zaterdag 17 november wordt er in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Genemuiden een aangepaste dienst gehouden voor mensen met een verstandelijke beperking. In deze dienst hoopt ds. A. Schot voor te gaan.

Middelburg

Op zaterdag 24 november wordt er een aangepaste kerkdienst gehouden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Middelburg-Zuid. Ds. D. de Wit hoopt te spreken over: Christus en de blinde Bartiméüs, n.a.v. Markus 10:46-52. De dienst begint om 14.30 uur. Iedereen is hartelijk welkom.

Tholen

Op zaterdag 17 november hoopt ds. C. Sonneveld voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Tholen. Aanvang 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

ZGG BENOEMT ZENDINGSWERKER VOOR ALBANIË

Zending Gereformeerde Gemeenten heeft mevrouw F.W. (Carolien) Geluk (25 jaar) uit Zeist benoemd voor het zendingsveld in

Albanië. Na opleiding zal zij worden uitgezonden als kinder-, jeugd- en vrouwenwerker. Carolien heeft SPH gedaan. Momenteel werkt zij op het Van Lodenstein College binnen de leerlingenzorg. Zij is eerder als onderwijsvrijwilliger in Portoviejo (Ecuador) werkzaam geweest. Carolien is lid van de Gereformeerde Gemeente Zeist. Deputaten zijn verblijd met deze benoeming. We hopen dat de Heere Zijn zegen zal verbinden aan deze benoeming en toekomstige uitzending. We mogen de Heere erkennen voor de vervulling van deze vacature. Laten we Hem daarnaast vragen ook in andere vacatures te voorzien. We denken daarbij in het bijzonder aan de vacatures voor zendingspredikanten in Albanië en Ecuador, maar ook aan die voor evangelisten in Guinee.

Namens het zendingsdeputaatschap,
ds. W. Harinck, secretaris

Berichten

PREKENBUNDEL DS. A.T. HUIJSER

Van de hand van ds. A.T. Huijser is een prekenbundel 'De duisternis tot licht gemaakt' verschenen. Deze bundel bevat acht preken over de blindgeborene vanuit Johannes 9. Kosten € 14,90. De opbrengst is voor de verbouwing van de Boazkerk in Sliedrecht. Te bestellen via acs@gergemsliechrecht.nl onder vermelding van naam, adres en aantal gewenste boekjes. Betaling na ontvangst van een factuur.

VERKOPINGEN

Aalburg

Verkoping door de zendingskrans Op hoop van zegen te Aalburg op zaterdag 24 november, van 9.30-13.30 uur, in de zalen van de kerk van de Gereformeerde Gemeente, Polstraat 6 te Wijk en Aalburg. De opbrengst is t.b.v. zending en evangelisatie.

Middelburg

Verkoping door de vrouwenvereniging Hadassa van de Gereformeerde Gemeente te Middelburg-Zuid, op zaterdag 8 december, van 10.00-13.30 uur, in de Zuiderkerk. De opbrengst is voor verschillende kerkelijke doelen.

Nieuwdorp

Verkoping door de vrouwenvereniging Claudia van de Gereformeerde Gemeente te Nieuwdorp, op donderdag 22 november, van 14.00-16.30 uur en van 19.00-20.30 uur, in het verenigingsgebouw Ammekore, Herthenweg 2.

Nunspeet

Verkoping door de vrouwenvereniging Martha van de Gereformeerde Gemeente te Nunspeet op donderdag 22 november, van

10.00-12.30 uur en van 14.00-18.00 uur, in het kerkgebouw. De opbrengst is o.a. bestemd voor zending, evangelisatie en deputaatschap voor Israël.

Vlaardingen

Verkoping door de vrouwenvereniging Draagt elkanders lasten te Vlaardingen op zaterdag 17 november, van 10.00 tot 14.00 uur, in de Sionkerk van de Gereformeerde Gemeente. De opbrengst is t.b.v. zending, evangelisatie en voor de Vakantieweken voor mensen met een beperking.

ISRAËLWINKELTJE TE NUNSPEET

Door middel van ons 'Israëlwinkeltje' aan huis, Eperweg 39 te Nunspeet, willen wij geld bijeenbrengen voor de Evangelieverkondiging onder het Joodse volk in Israël, Oekraïne, Hongarije en Moldavië.

Zie: www.israelwinkeltjenunspeet.nl. Bij bezoek graag een telefoontje 0341-263982.

ZANGAVONDEN

Genemuiden

Zangavond t.g.v. het 70-jarig jubileum van het gemengd koor Jeduthun te Genemuiden op vrijdag 23 november, aanvang 19.30 uur, in de Jachin Boaz kerk van de Gereformeerde Gemeente, m.m.v. het jubilerende koor, het mannenkoor Harpe Davids en het jeugdkoor Masora. Collecte t.b.v. de Theologische School.

Oud-Beijerland

Psalmzangavond (met bovenstem) op zaterdag 24 november, aanvang 19.30 uur, in de Bethabarakerk van de Gereformeerde Gemeente te Oud-Beijerland. Orgel: André Nieuwkoop. Leiding: ds. J. van Rijswijk.

Scherpenzeel

Datheensamenzangavond (met bovenstem) op zaterdag 24 november, aanvang 19.30 uur, in de Hervormde Dorpskerk te Scherpenzeel, m.m.v. Pieter Heykoop, orgel. Opening, meditatie en sluiting door ds. J. Schipper. Collecte voor Adullam, Siloah en De Schutse.

LANDELIJKE DAG VERENIGING EEN HANDREIKING

Op zaterdag 24 november organiseert de vereniging Een Handreiking haar jaarlijkse landelijke dag over het thema "Een verslagen geest – wie zal die opheffen?" Inleider: ds. C. Sonneveld.

Deze vereniging is een reformatische vereniging voor familie van psychisch zieken. Meer informatie over de vereniging is te vinden op www.eenhandreiking.nl
Plaats: Driestar College, gebouw Zèta, Bleu-

landweg 492 te Gouda.

Aanvang 10.00 uur. Sluiting ca 13.00 uur, aansluitend wordt u een lunch aangeboden. Collecte ter bestrijding van onkosten. Opgeven: e-mail: info@eenhandreiking.nl, tel. 06-33696146, uiterlijk 20 november.

BIJEENKOMST VERENIGING IN DE KNOP GEBROKEN TE VEENENDAAL

De vereniging In de knop gebroken houdt op vrijdag 23 november in een zaal van de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal een bijeenkomst. Aanvang 19.00 uur. Collecte t.b.v. de onlangs opgerichte vereniging Naamloos verdriet, die als doelstelling heeft het bevorderen van contacten tussen ouders van wie een of meer kinderen rond de geboorte of in de moederschoot zijn overleden.

Kerkdiensten

ZONDAG 18 NOVEMBER 2018

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Aalst 14.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.30 uur ds. M. Joosse; Barendrecht 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 14.30 uur ds. A. Verschuure; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 19.00 uur ds. G. Clements; Bodegraven 18.30 uur ds. D.W. Tuinier; Borssele 9.30 en 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Harinck; Deventer 18.00 uur ds. R. Kattenberg; Dirksland 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 15.00 uur ds. R. Kattenberg; Dordrecht 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 14.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Elspeek 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00

uur ds. C. van Krimpen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; 's-Gravenpolder 18.00 uur ds. C. Harinck; 's-Gravenzande 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Haamstede 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 10.00 uur ds. J. Schipper en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; Hoofddorp 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Hoogeveen 19.00 uur ds. A. Schot; Hoogvliet 10.00 uur (H.A.) ds. W. Sifhout; Kamperland 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Kapelle-Biezelinge 16.30 uur ds. C.J. Meeuse; Katwijk aan Zee 17.00 uur stud. M.L. Dekker; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 en 14.30 uur ds. J. de Kok; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; Leiderdorp 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 15.30 uur stud. P.C. Vlot; Meeuwen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. E. Bakker; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 19.00 uur ds. M.H. Schot; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. M. Karens; Middelharnis 9.30 en 14.30 uur ds. H. Hofman; Mijdrecht 15.30 uur ds. J. Schipper; Moerkapelle 16.00 uur ds. D.W. Tuinier; Naaldwijk 9.30 uur stud. M.L. Dekker en 19.00 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Nieuwerkerk 9.30

(H.A.) en 15.00 uur ds. M. Blok; Nieuwe-Tonge 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Nisse 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.30 uur ds. H. Hofman; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 9.30 uur (H.D.) ds. A.B. van der Heiden en 17.00 uur ds. S. Maljaars; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Poederoijen 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Poortugaal 15.00 uur ds. G. Pater; Poortvliet 14.30 uur ds. K. Boeder; Puttershoek 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. J. Driessen; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Jansse; Rilland-Bath 9.30 en 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. H. Brons; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur (H.A.) ds. D.W. Tuinier; Scherpenzeel 15.00 uur ds. F. Mulder; Sliedrecht 11.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur ds. W. Visscher; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. P. Mulder; Stolwijk 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. S.W. Jansse; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. P. Mulder; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds.

C.G. Vreugdenhil; Waarde 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Wageningen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westzaan 10.00 uur ds. J.S. van der Net; Wierden 15.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 9.30 en 19.00 uur stud. P.C. Vlot.

DINSDAG 20 NOVEMBER 2018

Brakel 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Lisse 19.45 uur ds. G.J.N. Moens; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

WOENSDAG 21 NOVEMBER 2018

Aalst 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Barendrecht 19.30 uur ds. A. Schot; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Dinteloord 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Dordrecht 19.45 uur ds. C.J. Meeuse; Eindhoven 15.00 en 19.30 uur ds. L. Blok; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Ermelo 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Hoogeveen 19.30 uur ds. W. Harinck; Kortgene 19.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Leerdam 19.30 uur ds. G. Pater; Meeuwen 19.30 uur ds. M. Joosse; Mijdrecht 14.00 en 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Laar; Nijkerk 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Nisse 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Oosterend 19.00 uur ds. A. Vermeij; Oostvoorne 15.00 en 19.30 uur ds. H. Brons; Poortvliet 10.00 uur ds. S. Maljaars en 18.30 uur ds. C. van Krimpen en 14.30 uur ds. G. Pater; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur

ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 en 19.45 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 14.30 uur ds. M. Blok en 19.30 uur (H.D.) ds. William Guthry E. Bakker; Sint Annaland 9.30 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Sint Philipsland 9.30 uur ds. A.J. de Waard en 19.00 uur ds. C. William Guthry Sonneveld; Tholen 10.00 uur en 19.00 uur ds. P.D. den Haan en 14.30 uur ds. J. William Guthry Schipper; Waardenburg 19.30 uur ds. D. de Wit; Zwolle 19.30 uur ds. W. Visscher.

DONDERDAG 22 NOVEMBER 2018

Bodegraven 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. A. Verschuure; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. C. van Ruitenburg; Nieuwer ter Aa 19.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Oude-Tonge 19.30 uur ds. L. Blok; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. A. Schot; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Pater; Westzaan 19.30 uur ds. F. Mulder.

VRIJDAG 23 NOVEMBER 2018

Urk 15.30 uur (huw.bev.) ds. C. Hogchem.

ZATERDAG 24 NOVEMBER 2018

Middelburg-Zuid 14.30 uur (aangepaste dienst) ds. D. de Wit.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 18 NOVEMBER 2018

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden

(Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur leesdienst; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

“

**HET IS LOUTER INBEELDING
TE DENKEN DAT ER GELOOF
GEOEFEND KAN WORDEN
ZONDER NAARSTIGE
PLICHTSBETRACHTING
EN EEN WANDEL IN
OPRECHTHEID.**

WILLIAM GUTHRY

Advertenties

Te huur in Kootwijkerbroek gedeelte van onze woning. Ideaal voor een juf/meester. Per direct bewoonbaar. Tel. 06-22173481

Prachtige reis door **Sri Lanka** 2-17 aug. 2019 (& evt. Malediven tot 23 aug). Info: famdejonge@solcon.nl of 06-4949 8553
Info avond: DV 23 nov in Gouda

LETHBRIDGE, CANADA

Gaat u op vakantie naar Alberta?

Verblijf dan in één van onze gezellige cottages! Ernst en Louise Sluijmers 00-1-403-329-8181 / www.elbas.com

Goedeboeken

nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Yerseke

Adventszangavond

Zaterdag 8 dec. 19.30 uur

Jeugdkoor David,

G.K. Yerseke, M.K. Ethan

Alg.leiding Ds. C. v. Krimpen

Collecte Proj. Delitzsch GBS

Allen hartelijk welkom!

DE DUITSCERS KENNEN HUN 'EIGEN' HEIDEL- BERGER NIET MEER.

Helpt u mee om dit boekje terug te geven aan het Duitse volk?

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie.
Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

Deputaatschap
**Kerkelijke
Dienstverlening**
Gereformeerde
Gemeenten

Werken voor de kerk

Ben jij accuraat, zelfstandig, integer en heb je ervaring in het verwerken en analyseren van cijfers? Dan zijn wij op zoek naar jou!

Controller (m/v)

Meer informatie over deze vacature is te vinden op www.kerkelijkdienstverlening.nl en bij de directeur van het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, B.W. Drost, via 0348-489 900 of 06-510 875 42.

Wij zijn het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening van de Gereformeerde Gemeenten. BKD is er voor de synoden, deputaatschappen, gemeenten en andere stichtingen of organisaties binnen de Gereformeerde Gemeenten.

KIES NU VOOR HET **WINTERABONNEMENT**

EEN WINTER LANG GEZINSGIDS

Inclusief het bijna 300 pagina's dikke
WinterNummer met advertentie-prijspuzzel

3 maanden
inclusief
WinterNummer
€15,-*

gezinsgids

IDENTITEIT VOOR NU

www.gezinsgids.nl | 030 230 35 00 | info@gezinsgids.nl | Loodsboot 8, 3991 CJ Houten

* De GezinsGids verschijnt tweewekelijks. U hebt het afgelopen halfjaar geen abonnement op de GezinsGids gehad. Opgaven voor het Winterabonnement dienen voor 30 november binnen te zijn. Dit abonnement loopt automatisch af.

TOPKWALITEIT PVC VLOEREN,
Geen korting, in 1x de laagste prijs!!
 Incl. egaliseren (3 mm), incl. professioneel
 gelegd, **slechts € 49,95 per m2.**
 Bel of mail ons voor een afspraak bij u thuis.
DE VLOERENKONING.NL 06-19557166

Begrafenisondernehmung
Treur
 Kroostweg 22
 3704 ED Zeist
 030 692 42 58
 06 573 156 89
 info@begrafenisondernehmungtreur.nl
www.begrafenisondernehmungtreur.nl

*Rouw- gelegenheid- koorjurkjes
 kindergelegenheidskleding.nl*
 0577-401193/06-36392103

Mooi vakantie-appartement
 in **Hoog Sauerland.**
 www.huizesolagrati.net

Boekhandel
De ZONNEBLOEM
 Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
 033-2774355
 www.boekhandeldezonnebloem.nl

werkmetalent.nl / vacatures
VACATURES VAN DEZE WEEK: • JURIDISCH MEDEWERKER,
 RMU, VEENENDAAL • BUREAUMANAGER, STICHTING HOE,
 BARNEVELD • MEDEWERKER FONDSENWERVING, 3XM, A'FOORT
 • EVV'ER / VERZORGENDE IG, SVRO, RIJSEN • DYSLEXIE-
 BEHANDELAREN, DRIESTAR EDUCATIEF, DIVERSE PLAATSEN
 • SR. MEDEWERKER FINANCIËN, DRIESTAR EDUCATIEF, GOUDA

Fides
 praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

**Een vertrouwd adres voor hulp
 aan kinderen, jongeren en volwas-
 senen vanuit een Bijbelse visie.**

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor
 psychologisch onderzoek,
 indicatieaanvragen en onderzoek,
 begeleiding en training van mensen
 met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
 Tel. 0342 - 41 99 77
 Van Breugelplantsoen 1
 3771 VM Barneveld
 www.fideshulpverlening.nl

**Groot
 Spriel
 College**
open dag
 17 en 24 november vanaf 13.00 uur
 Garderenseweg 150 te Putten
 www.grootsprielcollege.nl

NU OOK IN DE HOEKSCHEN WAARD

VAN WAGENINGEN
 BEGRAFENISVERZORGING

Na ruim 50 jaar als familiebedrijf op
 Goeree-Overflakkee werkzaam te zijn
 geweest willen wij onze activiteiten
 uitbreiden naar de Hoeksche Waard.

Ons familiebedrijf kenmerkt zich door betrokkenheid,
 betrouwbaarheid en persoonlijk contact.

Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Voor informatie:
 J. van Wageningen
 Westdijk 31, 3244 BM Nieuwe Tonge
 Telefoon 0187 651616 Mobiel 06 53241569
www.begrafenisverzorgingvanwageningen.nl

HARKES
Begrafenissen

Voorofscheweg 15a
 2771 MA Boskoop
 harkesbegrafenissen.nl
 0172 - 21 21 22

**WIJ VERZORGEN ALLEEN
 BEGRAFENISSEN**

Praktijk den Uijl
 **biedt hulp vanuit een Bijbelse visie
 aan kinderen, jongeren
 en volwassenen bij o.a.:**

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

**Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk)
 vergoed vanuit de aanvullende verzekering.
 Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.**

**Praktijk
 den Uijl**
 psychosociale hulpverlening
 & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
 2905 TX Capelle a/d IJssel
 010 - 7 411 411
 06 43 85 85 08
 info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke
www.praktijkdenuijl.nl

Van Advent naar Kerst
 ST. MAARTENSKERK ZALTBOMMEL
 DV ZATERDAG 8 DECEMBER

**Eiland Urk en
 André Nieuwkoop**
 www.naarhetconcert.nl

**UW EIGEN CHALET
 IN ZEELAND**
 NIEUWE CHALETPLAATSEN OP CAMPING SCHOOLZICHT

**EEN ÉCHTE
 FAMILIECAMPING
 VOOR JONG EN OUD
 OP VEELZIJDIG
 WALCHEREN
 VLAKBIJ DE
 NOORDZEEKUST**

**VOOR MEER INFORMATIE KIJK OP
 WWW.SCHOOLZICHT.NL OF BEL (0118) 58 33 33
 U BENT ALTIJD WELKOM IN AAGTEKERKE**

**Camping
 Schoolzicht**

Wij willen naar school! Wordt u onze juf?

- **Kleuter-instroomgroep**
- **4 dagdelen (bij voorkeur de morgens)**
- **Vanaf februari**

Ds. G.H. Kerstenschool – Yerseke

Verdere informatie: www.gkerstenschool.nl

**begrafenisverzorging
Den Hollander**

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

H *Heijkop*
Houtsnijwerk
Houtsnijwerk.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

KOSTER

**EEN ZORGZAME
BEGRAFENIS**

Scherpenzeel / Barneveld e.o. (24/7):
033 277 0555

Tarieven en gratis wilsbeschikking op:
kosterbegrafenisonderneming.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

**Stolk
orgels**

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

*Begrafenisonderneming
de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen*

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

Waardenburg
0418 - 65 20 39

Werkendam
0183 - 70 10 17

H. de Jongh
D.D.E. Melieste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland
0184 - 68 38 38

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

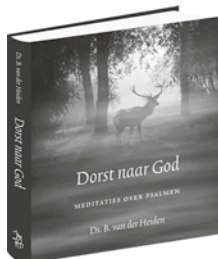
NIEUW VERSCHENEN

WULFERT FLOOR
Leer ons onze dagen tellen
Acht oefeningen.
In deze oefeningen wil Floor ons met nadruk bepalen bij de korthed van ons leven.
gebonden | 33129230
142 blz. | € 14,90

DS. A.J. GUNST
De enige Toevlucht
52 meditaties.
Eenvoudige en aansprekende meditaties. Ze lenen zich heel goed om wekelijks te lezen.
gebonden | 33129261
170 blz. | € 14,90

DS. B. VAN DER HEIDEN
Dorst naar God
Meditaties over Psalmen.
In de Psalmen zien we Gods kinderen in het hart. Dat is de rode draad in deze bundel.
gebonden | 33129469
122 blz. | € 13,90

DS. A.T. HUIJSER
De duisternis tot licht gemaakt
Acht preken over Johannes 9. Door Christus' zaligmakend werk werden de zielen van de blindgeborene geopend.
gebonden | 33129506
138 blz. | € 14,90

DS. J. MIJNDERS
Op de leerschool van het gebed
52 meditaties. Deze meditaties bevatten veel geestelijk onderwijs en zijn zeer geschikt om wekelijks te overdenken.
gebonden | 33129384
220 blz. | € 14,90

DS. A. MOERKERKEN
Naar het land dat Ik u wijzen zal
Twaalf overdenkingen over Abraham. Overdenkingen over Abraham, die zo krachtig geroepen werd dat hij zijn land en huis verliet.
gebonden | 33129414
186 blz. | € 14,90

Den Hertog uitgeverij

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR
Elzenkade 6 - Houten Tel. (030) 637 34 34 www.hertog.nl
Postbus 150, 3990 DD Houten E-mail: boeken@hertog.nl info: www.uitgeverijdenhertog.nl

ROEMEENSE PANFLUITEN,
BLOKFLUITEN, MUZIEKSTAN-
DAARDS EN NOG VEEL MEER!

R. Mulder - Staphorst
06-12610628 of 0522-474256

www.muldermuziekinstrumenten.nl

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

ECM
dialogo

Schrijf u in voor de vervangingspool!

Bent u leerkracht, onderwijsassistent of gepensioneerd leerkracht?

En wilt u flexibel werken, passend bij uw situatie? De vervangingspool van ECM dialoog zoekt invallers! Voor zowel kortdurende als langdurende invalperiodes.

Kijk op www.ecmdialoogbv.nl/invalleur of bel 0525-661697 voor meer info en aanmelden!

• EDUCATIE • COACHING • MANAGEMENT

Begrafenisonderneming STAM

Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

De Vluchtheuvel

Christelijke psychosociale hulpverlening

uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten

Samen
aan de slag
Betrokken en
vertrouwd

Breed aanbod van hulp bij relatie- en persoonlijke problemen

Professionele christelijke hulp voor kinderen, jongeren en volwassenen
Gesprekslocaties bij u in de buurt
Veelal gereduceerde tarieven

www.stichtingdevluchtheuvel.nl / Tel: 0113-213098

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie · faalangst · fobie · gedragsproblemen · identiteitsproblemen · lichamelijke spanningsklachten · negatief zelfbeeld · onzekerheid · opvoedingsproblemen · paniek · piekeren · PDD-NOS · relatieproblemen · slaapproblemen · somberheid · spanning · stress · syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55

E info@psychbrouwer.nl

I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblisserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aan-
sprakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Infra- of supra-lapsariër

Waarom vinden mensen het nog nodig over het infra-lapsarisme en supra-lapsarisme te spreken? De beide theorieën over tijdsvolgorde in Gods besluiten kloppen toch niet omdat er in de eeuwigheid geen 'tijd' was?

Belang

Het leek ons goed om in deze week, waarin we gedenken dat 400 jaar geleden de Dordtse Synode geopend werd, beide vragen te beantwoorden. Eerst over het toch wel grote belang. De leer van de verkiezing ligt verankerd in de Heilige Schrift, maar is alle eeuwen door helaas een bron van verdeeldheid. Al in de vroege kerk heeft Augustinus (354-430) met Pelagius (±360-435) hierover getwist. Na hen hebben vele theologen - onder andere de reformatoren Luther, Calvijn en Zwingli - positie gekozen. Er is vrijwel altijd een lijn te trekken van een dwaling naar de leer van de verkiezing. Kort voor de Dordtse Synode (1619-1619) ging het opnieuw over de leer van de verkiezing. Arminius (1559-1609) wist op handige wijze zijn Gomaristische bestrijders te pareren door te beweren, dat hij het met de zuivere leer eens was, maar slechts de scherpe punten van het supra-lapsarisme van Gomar (1563-1641) zou willen bestrijden. De Arminianen noemden het standpunt van de supralapsariërs een 'gruwelijke leer'. Ze grepen het verschil van gevoelens tussen infra- en supra-lapsaristen aan, om tweespalt te bewerken in het kamp van de Gomaristen. Maar ten diepste wilden de Remonstranten er een derde gevoelen bijvoegen. Namelijk dat de mens in het besluit van Gods verkiezing zou voorkomen als gelovig of ongelovig. En dat Gods beslissing (in de predestinatie) dáárvan zou afhangen. Ook anno 2018 zijn vele afwijkingen van de leer die naar de Godzaligheid is, terug te leiden tot dit on-Bijbelse gedachtengoed.

Boven de val

Het is goed om de tweede vraagsteller gerust te stellen, dat het niet gaat om de tijdsvolgorde maar om een orde in besluiten. Zowel infra- als supra-lapsariërs belijden namelijk dat de predestinatie of verkiezing en verwerping plaatsvond in de eeuwigheid; voordat de tijd gemaakt werd en vóór de val plaatsvond. De supra-lapsariërs hielden deze orde aan: eerst is er het besluit over de eeuwig staat van de mens en daarna Gods besluit over de schepping en val van de mens. De verkiezing staat dan dus bóven de val.

Het volgen van deze gedachtenlijn leverde daarom de naam 'boven-val-drijvers' (lapsus=val en supra=boven) op. Nu zal het onze lezers duidelijk zijn dat het 'drijven' van een standpunt veelal gevaarlijk is. Het gevaar van het drijven van deze denklijn is, dat de volle verantwoordelijkheid van de mens te weinig nadruk krijgt

en dat men God tot een auteur van de zonde maakt. Juist de Remonstranten legden de nadruk op het geloof en schijnen bevindelijk de doodstaat van de mens niet te kennen. Gomar beoogde alle nadruk te leggen op de soevereiniteit van God en het feit dat alle besluiten dienen tot verheerlijking van God.

Beneden de val

De infra-lapsariërs stelden dat het besluit van God tot de schepping en de val van de mens, vóór het besluit van de verkiezing staat. Dat verklaart hun naam 'beneden-val-drijvers' (lapsus=val en infra=beneden). Opnieuw, als we dit standpunt 'drijven', ligt er een gevaar op de loer: houden we genoeg oog voor de vrijmacht en soevereiniteit van God? Opmerkelijk genoeg waren vrijwel alle buitenlandse Godgeleerden te scharen onder déze richting.

Bijbel

Graag hadden de Remonstranten gezien dat hun tegenstanders (die niet op één lijn zaten) hun standpunt zouden gaan drijven. Maar daarvoor heeft de Heere hen genadig verhoed. Onze Godgeleerde en Godvrezende vaders hebben gebogen onder de Schrift. En de Bijbel leert ons om niets af te doen van de vrijmacht van God en niets af te doen van de verantwoordelijkheid van de mens. Met voorzichtigheid hebben ze over deze zaken ter synode gesproken en beide standpunten gerespecteerd. Het infra-lapsarisme wordt immers verbonden aan Deut.7:6-8, Matth.12:25-26, Joh.15:19, Rom.9:15-16, Ef.1:4-12 en 2Tim.1:9. Maar de supra-lapsarische lijn kunnen we baseren op Ps.115:3, Spr.16:4, Jes.10:15, 45:9, Jer.18:6, Matth.20:15 en Rom.9:17,19-21. De Heere geve dat we na 400 jaar zouden gaan in het heldere spoor van Dordt! Dan buigen we eerbiedig het hoofd voor het raadsel van de vrijmacht Gods en de schuld van de mens. Dit is nooit op te lossen of bij elkaar te brengen. Graag eindigen we met een zinsnede uit het besluit van de Dordtse Leerregels: 'De Zone Gods, Jezus Christus, Die ter rechterhand Zijns Vaders zittende, den mensen gaven geeft, heilige ons in de waarheid.'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.